

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนา การดูแลตนเองของผู้ป่วย โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขตร้อย
แก่นสารสินธุ์ครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา(Research and Development) ดำเนินการวิจัย โดยใช้วิธีการ
วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และ
การวิจัยกึ่งทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอด
อุดกั้นเรื้อรังในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach)
กระบวนการวิจัย ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในกลุ่มจังหวัด
ร้อยแก่นสารสินธุ์โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) กระบวนการวิจัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบที่สร้างขึ้นในกลุ่มทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบ
พัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ โดยใช้วิธีการ
วิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) กระบวนการวิจัยประกอบด้วย

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร(Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นปัจเจกบุคคล คือผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ประชากร คือ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และจังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวน 14,051 คน (สถิติ สปสช ขอนแก่น. 2556)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Samples)

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Yamane. (1973 : 727) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ขอมให้มีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{14,051}{1 + 14,051 (0.05)^2}$$

$$n = 399.97$$

จากการคำนวณ จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน จากประชากรทั้งหมด 14,051 คน

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังแยกตามอำเภอในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์

จังหวัด							
ขอนแก่น (5,713)		ร้อยเอ็ด (2,431)		มหาสารคาม (3,185)		กาฬสินธุ์ (2,722)	
1. เมือง	1,415	1. เมือง	378	1. เมือง	430	1. เมือง	448
2. สรินธร	144	2. สุวรรณภูมิ	310	2. เขียงยืน	306	2. กมลาไสย	455
3. พระยืน	99	3. พนมไพร	357	3. พยัคฆภูมิพิสัย	179	3. ขาดตลาด	467
4. บ้านฝาง	155	4. เมษวดี	19	4. วาปีปทุม	372	4. กุฉินารายณ์	268
5. บ้านไผ่	97	5. หนองพอก	147	5. บรบือ	569	5. ร่องคำ	60
6. ชำสูง	163	6. อาจสามารถ	139	6. ยางสีสุราช	137	6. นามน	134
7. แวงใหญ่	117	7. เมืองสรวง	7	7. แกดำ	202	7. ท่าคันโท	40
8. หนองสองห้อง	128	8. จตุรพักตรพิมาน	141	8. กันทรวิชัย	270	8. สหัสขันธ์	88
9. น้ำพอง	377	9. จังหาร	115	9. นาइन	101	9. สมเด็จ	68
10. พล	294	10. เกษตรวิสัย	29	10. นาเชือก	148	10. เขาวง	169
11. เขาสวนกวาง	198	11. ราชบุรี	77	11. โกสุมพิสัย	375	11. หนองกุงศรี	56
12. ชนบท	78	12. โพนทราย	22	12. กุดรัง	45	12. คำม่วง	205
13. สีชมพู	40	13. โพธิ์ชัย	80			13. ห้วยผึ้ง	111
14. มัญจาคีรี	159	14. เสดภูมิ	309			14. ห้วยเม็ก	153
15. ชุมแพ	589	15. โพนทอง	101				
16. อุดรรัตน์	129	16. ศรีสมเด็จ	38				
17. หนองเรือ	487	17. ปทุมรัตน์	154				
18. เปือยน้อย	38						
19. ภูเวียง	505						
20. ภูทอก	232						
21. แวงน้อย	88						
22. กระนวน	178						

ประชากรโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์รวม 14,051 ราย

1.2.2 เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามพื้นที่ของ 4 จังหวัด ซึ่งแบ่งพื้นที่ออกเป็นแต่ละอำเภอซึ่งเป็นโรงพยาบาลของรัฐ ประจำในแต่ละจังหวัดในแต่ละจังหวัดมีจำนวนผู้ป่วยดังนี้จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากอำเภอมา จังหวัดละครั้งหนึ่งของทั้งหมดอำเภอที่มีอยู่ แล้วนำมาคำนวณสัดส่วนในแต่ละจังหวัดสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากอำเภอมา จังหวัดละครั้งหนึ่งของอำเภอที่มีอยู่ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 81) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เอาหน่วยตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มของอำเภอต่าง ๆ ให้ได้จำนวนตามสัดส่วนที่กำหนดตัวอย่างในแต่ละอำเภอ นำรายชื่อผู้ป่วยมาสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากอีกครั้ง

จากการคำนวณจะได้ ขนาดตัวอย่าง ประมาณ 400 คน จากประชากรผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังทั้งหมด 14,051 คน และคำนวณหาสัดส่วนหน่วยตัวอย่างในแต่ละจังหวัดใช้สูตร

$$\text{สูตร } n_1 = \frac{n \times N_1}{N}$$

n_1 = กลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

n = ขนาดตัวอย่าง

N_1 = จำนวนประชากรแต่ละอำเภอ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างแยกตามรายอำเภอที่สุ่มจับสลากได้ในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์

ขอนแก่น		มหาสารคาม		ร้อยเอ็ด		กาฬสินธุ์		รวม
ได้ 11 อำเภอ		ได้ 6 อำเภอ		ได้ 8 อำเภอ		ได้ 7 อำเภอ		
1. ชุมแพ	32	1. เมือง	18	1. เมือง	16	1. เมือง	22	
2. สิรินคร	9	2. โกสุมพิสัย	16	2. ปทุม	6	2. ขางตลาด	24	
3. ภูเวียง	27	3. เชียงยืน	13	3. หนองพอก	6	3. ห้วยเม็ก	8	
4. น้ำพอง	20	4. บรบือ	23	4. โพนทอง	4	4. นามน	7	
5. พล	16	5. วาปีประทุม	15	5. ธวัชบุรี	4	5. ร่องคำ	3	
6. แวงน้อย	5	6. ยางสีสุราช	6	6. เสดภูมิ	13	6. เขาวง	9	
7. แวงใหญ่	6			7. พนมไพร	15	7. สมเด็จ	4	
8. ชนบท	4			8. จังหาร	5			
9. หนองเรือ	26							
10. บ้านฝาง	8							
11. กระนวน	10							
163 คน		91 คน		69 คน		77คน		400

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดูแลตนเอง ได้แก่

- 2.1.1 ความรู้
- 2.1.2 ความเชื่อด้านสุขภาพ
- 2.1.3 เจตคติต่อการดูแลตนเอง
- 2.1.4 การสนับสนุนทางสังคม
- 2.1.5 แรงจูงใจ

2.2 ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุ และผล ประกอบด้วย 1 ตัวแปร ได้แก่
การมีส่วนร่วม

2.3 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นผลลัพธ์ คือพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้น
เรื้อรังในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และพัฒนาจากงานวิจัยอื่นที่ได้ศึกษาไว้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกาวิจัยในครั้งนี้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส น้ำหนัก ส่วนสูง ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประวัติการเข้ารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉิน และการเข้ารับการรักษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาด้วยอาการหายใจหอบกำเริบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1. แบบสอบถามด้านความรู้

ความรู้เรื่องโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จำนวน 10 ข้อ ข้อความที่ ถูกต้อง (ใช่) ได้แก่ ข้อที่ 1,3,4,6,8,9 และข้อความที่ ผิด (ไม่ใช่) ได้แก่ ข้อ 2,5,7,10 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่ถูกต้อง

ตอบ ใช่	ได้	1	คะแนน
---------	-----	---	-------

ตอบ ไม่ใช่	ได้	0	คะแนน
------------	-----	---	-------

ข้อความที่ ผิด

ตอบ ใช่	ได้	0	คะแนน
---------	-----	---	-------

ตอบไม่ใช่	ได้	1	คะแนน
-----------	-----	---	-------

2.2 แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ (การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อ

ภาวะแทรกซ้อนของโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการดูแลตนเอง การรับรู้อุปสรรค) จำนวน 10 ข้อ

การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนของโรค ได้แก่ ข้อ 3,9

การรับรู้ความรุนแรงของโรค ได้แก่ ข้อ 1,2,5

การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลตนเอง ได้แก่ ข้อ 6,7,10

การรับรู้อุปสรรคของการดูแลตนเอง ได้แก่ ข้อ 4,8

ลักษณะคำตอบแต่ละข้อความเป็นมาตราส่วนประมาณค่าระดับ (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.1 ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1,2,3,5,6,7 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
มาก	ได้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
น้อย	ได้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ได้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 4,8,9,10 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้ 1 คะแนน
มาก	ได้ 2 คะแนน
ปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
น้อย	ได้ 4 คะแนน
น้อยที่สุด	ได้ 5 คะแนน

2.3 แบบสอบถามด้านการเบี่ยงเบนพฤติกรรมต่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบแต่ละข้อความเป็นมาตราส่วนมาตราส่วนประมาณค่าระดับ (Rating Scale) เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1,2,3,4,5,6 ได้แก่ ข้อที่ ส่วนข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 7,8,9,10 เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 4,8,9,10 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน

2.4 แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคม จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบแต่ละข้อความ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

แรงสนับสนุนภายในบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ข้อที่ 2,3,4

แรงสนับสนุนจากทีมสุขภาพ ได้แก่ ข้อที่ 5,6,7,8

แรงสนับสนุนจากเพื่อนผู้ป่วย ได้แก่ ข้อที่ 10

แรงสนับสนุนจากสื่อต่างๆ ได้แก่ 1,9

เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวกทั้งหมด (เกณฑ์การให้คะแนน เช่นเดียวกับ

ข้อ 2.2.1)

2.5 แบบสอบถามแรงจูงใจในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
จำนวน 10 ข้อ ใน แต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบที่ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.6 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางสังคมในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจำนวน 10 ข้อ

2.7 แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจำนวน 36 ข้อ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติประจำ หมายถึง ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้น
ประจำสม่ำเสมอ 4 ถึง 7 วันต่อสัปดาห์ หรือทุกวันหรือทุกครั้งให้คะแนน 3 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้น
เป็นส่วนน้อยเป็นบางครั้ง จำนวน 1 ถึง 3 วันต่อสัปดาห์ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ หมายถึง ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้น
ให้คะแนน 1 คะแนน

พฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพการทำงานของปอด จำนวน 4 ข้อ

พฤติกรรมการออกกำลังกาย จำนวน 5 ข้อ

พฤติกรรมการโภชนาการที่ดี จำนวน 5 ข้อ

พฤติกรรมการการพักผ่อนและผ่อนคลาย จำนวน 5 ข้อ

พฤติกรรมการเรียนรู้เรื่องยาและการรักษา จำนวน 7 ข้อ

พฤติกรรมการป้องกันอันตรายและภาวะแทรกซ้อนต่างๆ จำนวน 6 ข้อ

พฤติกรรมการคงไว้ซึ่งความมีคุณค่าในตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล
อื่น จำนวน 4 ข้อ

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 กำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหา
คุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังนั้น เป็นคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด หรือไม่ ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด

แล้วนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการจะวัด
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทุกคน
	N	หมายถึง	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ถ้าดัชนี IOC ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.67 ขึ้นไปจนถึง 1.00 ข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดสิ่งที่ต้องการจะวัด จึงนำมาใช้เป็นข้อคำถามจริงในเครื่องมือได้ ส่วนข้อคำถามใดที่มีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.67 ข้อคำถามนั้นจะตัดออกไป (รังสรรค์ สิงเหล็ก. 2551 : 141-142) จากการนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา พบว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณา และสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

- 1) ดร. สุรชาติ สิทธิปกรณ์ วุฒิการศึกษาดุสิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ พบ.ค. (การพยาบาล) ตำแหน่ง อาจารย์พยาบาล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษา
- 2) ดร. ผดุงศิษฐ์ ชำนาญบริรักษ์ วุฒิการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ปร.คร. (ยุทธศาสตร์การพัฒนามนิภาค) ตำแหน่ง อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีมหาสารคาม จังหวัด มหาสารคาม ตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา สถิติการวิจัย
- 3) ผศ.ดร.ไพศาล วรคำ วุฒิการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตรวจสอบด้านการวัดตัวแปร การประเมินผล

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือด้านการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อด้วยวิธีการ Item - Total Correlation (รังสรรค์ สิงหเลิศ, 2551 : 149) จากการนำไปทดลองใช้พบว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์การ พิจารณาคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยทุกข้อมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดแสดงอยู่ในภาคผนวก ง.

3.2.3 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ของ แบบสอบถามในแต่ละด้าน โดยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยวิธีการของ Cronbach. (1970 : 161) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ดังนี้ ปัจจัยความเชื่อด้านสุขภาพได้เท่ากับ 0.835 ปัจจัยด้านเจตคติได้เท่ากับ 0.847 ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคมได้เท่ากับ 0.939 ปัจจัยด้านแรงจูงใจได้เท่ากับ 0.957 ปัจจัยด้าน การมีส่วนร่วมทางสังคมได้เท่ากับ 0.877 และปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองได้เท่ากับ 0.947 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูง สามารถนำไปใช้วัดกับกลุ่มตัวอย่างได้ รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง.

3.2.4 ในแบบวัดด้านความรู้เรื่องโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อสอบวัด ความรู้ หรือแบบทดสอบนั้น ได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการของ Kuder-Richardson. (1987) ได้ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .979 และมีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบเป็นราย ข้อ อยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.82 ซึ่งนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบที่ พอเหมาะในการนำไปใช้ คือ 0.20 ถึง 1.00 ในส่วนของค่าความยาก (Difficulty) มีค่าความยากรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.77 ค่าความยากของแบบสอบถามที่พอเหมาะที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ คือ 0.02 ถึง 0.80 รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง.

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับ สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3.3 รายละเอียดของเครื่องมือวัดแต่ละตัวแปร มี ดังนี้

3.3.1 เครื่องมือวัดความรู้

ในการวัดตัวแปรความรู้เรื่องโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวัดของ ชัยพงษ์ ชูศ (2551 : 89-90) ข้อคำถามชนิด 2 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ถูกหรือใช่ และผิดหรือไม่ใช่ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบถูก ในข้อคำถามที่เห็นว่าถูก และเลือกตอบผิดในข้อที่เห็นว่าผิด

การแปลความหมายของคะแนน ความรู้เรื่องโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา หาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เกณฑ์ให้คะแนนมีดังนี้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังคือโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง และโรคถุงลมโป่งพอง 2 โรครวมกันมีการอุดกั้นทางเดินหายใจ

ใช่ ไม่ใช่

3.3.2 เครื่องมือวัดความเชื่อด้านสุขภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือของชัยพงศ์ ชูยศ (2551 : 91) มาปรับใช้ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ในเรื่อง การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง การรับรู้ความรุนแรงของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นแบบ สอบถามลักษณะ มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความเชิงบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 5 ถึง 1 จากการตอบ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” หากเป็นข้อความเชิงลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. ภาวะหอบกำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง อาจทำให้เสียชีวิตได้
.....มากที่สุดมากปานกลางน้อยน้อยที่สุด

3.3.3 เครื่องมือวัดเจตคติต่อการดูแลตนเอง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะปรับใช้เครื่องมือของ ชัยพงศ์ ชูยศ (2551 : 92-94) มาใช้ในการสอบถามผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยปรับเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในการศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความเชิงบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 5 ถึง 1 จากการตอบ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” หากเป็นข้อความเชิงลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังควรสนใจดูแลตนเองเพราะจะทำให้สุขภาพแข็งแรง
.....มากที่สุดมากปานกลางน้อยน้อยที่สุด

3.3.4 เครื่องมือวัดแรงสนับสนุนทางสังคมในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะปรับใช้เครื่องมือของ วิลาวรรณ เกิดโชค (2550 : 86-89) มาใช้ในการสอบถามผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยปรับเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในการศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความเชิงบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 5 ถึง 1 จากการตอบ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” หากเป็นข้อความเชิงลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

ตัวอย่างข้อคำถาม .

ก. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษา โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจากรายการวิทยุ ทีวี หนังสือพิมพ์ และวารสารต่างๆ

.....มากที่สุดมากปานกลางน้อยน้อยที่สุด

3.3.5 เครื่องมือวัดแรงงูใจ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดแรงงูใจ ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ขึ้นเอง มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 5 ข้อ

โดยครอบคลุมในหัวข้อ ได้มีประสบการณ์จริงจากตัวอย่างการปฏิบัติตัวที่ดีจากบุคคลอื่น และเกิดการรับรู้ประโยชน์จากการประพฤติปฏิบัติ และจากการได้รับจากภายนอก คือ แรงสนับสนุนจากสังคม บุคคลในครอบครัว เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังอยากปฏิบัติตนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ในการดูแลตนเองเพื่อสุขภาพที่ดี

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความเชิงบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 5 ถึง 1 จากการตอบ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” หากเป็นข้อความเชิงลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม

ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับโรค อาการและแนวทางการรักษาจากแพทย์ พยาบาลทำให้ท่านดูแลตนเองได้ดีมากขึ้น

.....มากที่สุดมากปานกลางน้อยน้อยที่สุด

3.3.6 เครื่องมือวัดการมีส่วนร่วม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือของ สรรยา ไชยพันธ์ (2551 : 75) มาปรับใช้ ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก

ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความเชิงบวก ผู้ตอบจะได้คะแนน 5 ถึง 1 จากการตอบ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” หากเป็นข้อความเชิงลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงกันข้าม ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. ท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการใช้ยาฟันร่วมกับทีมสุขภาพ

.....มากที่สุด.....มาก.....ปานกลาง.....น้อย.....น้อยที่สุด

3.3.7 เครื่องมือวัดพฤติกรรมและการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือของ อัมพรพรรณ ธีรานูตรและคณะ(2542 : 73-80) มาปรับใช้ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพการทำงานของปอด 4 ข้อ การออกกำลังกาย 5 ข้อ โภชนาการที่ดี 5 ข้อ การพักผ่อนและผ่อนคลาย 5 ข้อ เรียนรู้เรื่องยาและการรักษา 7 ข้อ ป้องกันอันตรายและภาวะแทรกซ้อนต่างๆ 6 ข้อ และการคงไว้ซึ่งความมีคุณค่าในตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 4 ข้อ ประกอบด้วยชุดคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ให้เลือกตอบปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบางครั้ง หรือไม่ได้ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง ไม่ปฏิบัติ
- 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติประจำ

ตัวอย่างข้อคำถาม

ก. ท่านบริหารการหายใจด้วยการหายใจเข้าออกลึกๆและหายใจเข้าจุกช้า หน้าท้องโป่งและหายใจออกด้วยการห่อปากหน้าท้องแฟบ

.....ปฏิบัติประจำปฏิบัติบางครั้งไม่ได้ปฏิบัติ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง และใช้ผู้ช่วยวิจัย ที่ได้รับการแนะนำและอบรมการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีช่วยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูล มาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อ ในรูปแบบรหัส หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมุติฐานเชิงทฤษฎีที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมุติฐานในการวิจัย ใช้ในการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยใช้โปรแกรม LISREL (Joreskog, Karl G. and Sorbom, 1998 : 70) เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2 ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจำนวน 20 คน ดังนี้

- 1.1 แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2 คน
- 1.2 หัวหน้าพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอก 1 คน
- 1.3 เกสัชกร 3 คน
- 1.4 นักกายภาพบำบัด 2 คน
- 1.5 นักโภชนาการ 1 คน
- 1.6 ตัวแทนผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2 คน
- 1.7 ญาติผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2 คน
- 1.8 อสม. 2 คน
- 1.9 ผู้นำชุมชน (นายก อบค. ,ผู้ใหญ่บ้าน) 2 คน
- 1.10 พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วย 2 คน
- 1.11 นักสังคมสงเคราะห์ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ ร่างรูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่ได้ผลจากการทำวิจัยในระยะที่ 1 และการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นฉบับร่างในการพิจารณา โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง วิพากษ์รูปแบบดังกล่าวเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) และสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง รูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ให้มีประสิทธิภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากการวิจารณ์ หรือวิพากษ์ โดยวิธีการจดบันทึกบันทึกภาพ บันทึกเสียง และนำมาถอดข้อความเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทการวิจัยซึ่งการบันทึกภาพ และบันทึกเสียงผู้วิจัยจะขออนุญาตจากผู้ที่ร่วมประชุมก่อนดำเนินการทุกครั้ง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการพัฒนารูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะ นำมาจัดกลุ่มและนำข้อมูล มาปรับปรุงรูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง แล้วนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนประเมินรูปแบบดังกล่าว โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ควรนำไปใช้อย่างยิ่ง ควรนำไปใช้ ไม่น่าสนใจ ไม่ควรนำไปใช้ และไม่ควรนำไปใช้อย่าง โดยผู้วิจัยจะนำกิจกรรม / โครงการ ที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ในการนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ และการประเมินผลการใช้รูปแบบพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

1. กลุ่มทดลอง หรือกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มทดลองในการวิจัยระยะที่ 3 คือ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในโรงพยาบาลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน โดยไม่มีภาวะแทรกซ้อนเรื้อรังรุนแรง ไม่มี

อาการหอบกำเริบหรือหายใจลำบาก และผู้ป่วยสมัครใจเข้าร่วม โครงการวิจัย ด้วยเหตุผลในการเลือก ดังนี้

1. ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ไม่มีอาการหายใจหอบเหนื่อย
2. มีความพร้อมและยินดีต่อการใช้รูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเอง
3. เคยมีประวัติเคยรับการรักษาในห้องฉุกเฉิน และเคยเข้ารับการรักษาในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาด้วยอาการหายใจหอบกำเริบ

ผ่านมาด้วยอาการหายใจหอบกำเริบ

จริยธรรมในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวปฏิบัติเพื่อเคารพ และไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ให้ข้อมูล และผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย การจดบันทึก เปิดโอกาสให้ซักถามผู้วิจัยได้ ตลอดจนการตัดสินใจอย่างอิสระ ในการปฏิบัติหรือยินยอม ให้ข้อมูลขณะร่วมโครงการวิจัย ก่อนการทำหัตถการ หรือเก็บตัวอย่างเลือดต้องได้รับอนุญาต จากคณะกรรมการจริยธรรมของโรงพยาบาลขอนแก่น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

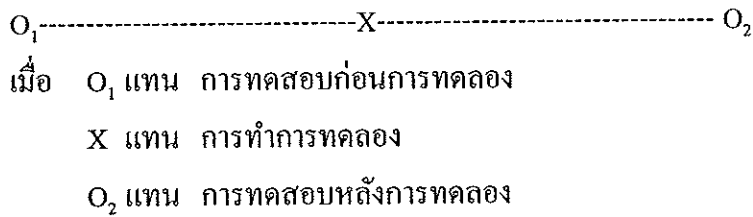
- 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และตัวแปรอิสระในระยะที่ 1 ที่พบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 รูปแบบที่สร้างขึ้นในระยะที่ 2
- 3.2 เครื่อง Spirometry
- 3.3 เครื่องเป่า Peak Flow
- 3.4 เครื่องชั่งน้ำหนัก และเครื่องวัดส่วนสูงเพื่อคำนวณหาดัชนีมวลกาย (BMI)
- 3.5 แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
- 3.6 แบบสอบถามในระยะที่ 1 ที่เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้แก่ ความรู้ ความเชื่อด้านสุขภาพ แรงจูงใจ เจตคติต่อการดูแลตนเอง และการมีส่วนร่วม

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest – Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลขอนแก่น จำนวน 40 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลอง เป็น Pretest ในตัวแปรตาม 6 ตัวต่อไปนี้คือ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ความรู้ ความเชื่อด้านสุขภาพ แรงจูงใจ เจตคติต่อการดูแลตนเอง และการมีส่วนร่วม

1.2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ทำการเก็บข้อมูลหลังการทดลองกับกลุ่มทดลอง เป็น Posttest ในตัวแปรตาม 6 ตัวต่อไปนี้คือ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ความรู้ ความเชื่อด้านสุขภาพ แรงจูงใจ เจตคติต่อการดูแลตนเอง และการมีส่วนร่วม

1.3 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการ

5. ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

การประเมินผล รูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นการวิจัยในระยะที่ 3 ขั้นตอนประเมินผล ซึ่งนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มาทดลองใช้กับกลุ่มผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นเวลา 3 เดือน จากนั้นทำการทดสอบสมรรถภาพปอดด้วยการ เดิน 6 Minute Walk Test แบบประเมิน CAT Score ,แบบประเมิน MMRC การเป่า Peak Flow , Spirometry วัดดัชนีมวลกาย และประเมินพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง นำข้อมูลทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนการทดลองและหลังทดลอง โดยใช้สถิติ MANOVA (Repeated Measure) เพื่อทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

6. กระบวนการวิจัยรูปแบบพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขต
ร้อยแก่นสารสินธุ์

การวิจัยระยะที่ 1

ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่น
สารสินธุ์

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ความรู้ 2) ความเชื่อด้านสุขภาพ 3) เจตคติต่อการดูแลตนเอง 4) แรง
สนับสนุนทางสังคม และ 5) แรงจูงใจ

ตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขต 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น
ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม จำนวน 14,051 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติวิเคราะห์ ทดสอบสมมติฐาน ในการวิจัยใช้การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural
Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows) เพื่ออธิบายอิทธิพล
เส้นทาง (Path Analysis) หรือปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ต่อตัวแปรตามที่
เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05
(Level of Significant .05)

การวิจัยระยะที่ 2

การสร้างรูปแบบการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย บุคลากรทางด้านสาธารณสุข ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกายภาพบำบัด นักโภชนาการ ญาติผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ตัวแทนผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง อสม. ในจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นำผลวิจัยจากระยะที่ 1 มาสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาการดูแลตนเองของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพื่อใช้เป็นตุ๊กตาในการพิจารณา

การรวบรวมข้อมูล ใช้การระดมการระดมสมอง (Brain Storming) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups)

การวิจัยระยะที่ 3

การทดลองใช้รูปแบบพัฒนาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในเขตร้อยแก่นสารสินธุ์ กลุ่มเป้าหมาย (Target Groups) กลุ่มทดลอง ได้แก่ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน

การรวบรวมข้อมูล การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นในระยะเวลาที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ประมาณ 3 เดือน และการเก็บข้อมูล 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง Pretest

ระยะที่ 2 ขณะทดลอง การรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 หลังทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองเปรียบเทียบก่อนหลัง Posttest

และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลก่อนหลังการทดลอง ด้วย สถิติ MANOVA

แผนภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ